

Årsplan 2017 - 2018

Hana - Høle - Øygard barnehage

STYRINGSdokumenter

Barnehageloven og Rammeplanen

Barnehageloven sier at Samarbeidsutvalget i hver barnehage skal fastsette årsplan for den pedagogiske virksomheten. Rammeplanen er en forskrift til Loven, og gir retningslinjer for barnehagens innhold, verdigrunnlag og oppgaver. Dette er utgangspunktet for årsplanens innhold og oppbygging.

Årsplan

Årsplanen behandles og vedtas av Samarbeidsutvalget i barnehagen. Den har flere funksjoner:

- den skal være et grunnlagsdokument for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning
- den skal være et utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen
- den skal være et grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen
- den skal gi konkret informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, foreldre og barnehagens øvrige samarbeidspartnere.

Ansvar og roller

Hana, Øygard og Høle barnehage er kommunale barnehager i Sandnes kommune. Barnehagene eies av Sandnes kommune og våre tre barnehager drives som en resultatenhet. Denne organiseringen er et pilotprosjekt som pågår ut 2017. Denne formen for organisering i Sandnes kommunale barnehager skal videreføres fra 01.01.2018. Sammensetning av barnehager i resultatenheten vår kan da bli endret.

Områdene styres av en resultatenhetsleder, og det er en styrer i hver av barnehagene. Alle kommunale barnehager i Sandnes sorterer under området "Oppvekst barn og unge" med Torill Jacobsen Kind som kommunaldirektør. Barnehageeier har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk.

Styrer har det daglige ansvaret i barnehagen; pedagogisk, personalmessig og administrativt. Denne vil ha ansvar for at det er samarbeid med barnehageeier om planlegging, dokumentasjon, vurdering og utvikling, og i dette arbeidet skal hele personalgruppen involveres.

Pedagogisk leder har ansvar for å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet, og skal gjennom dette sørge for at rammeplanen oppfylles.

Vedtekter

Våre barnehager følger Sandnes kommunes «Vedtekter for kommunale barnehager». Vedtektene kan du lese her:

<https://www.sandnes.kommune.no/globalassets/barnehageskole/barnehage/vedtekterbetalingregler/vedtekter-for-kommunale-barnehager-i-sandnes-kommune.pdf>

Kvalitetsplan

Sandnes kommune har utviklet en egen kvalitetsplan for barnehagene. Denne planen ligger også til grunn for arbeidet i våre barnehager. Du kan lese mer om kvalitetsplanen her:

<https://www.sandnes.kommune.no/globalassets/barnehageskole/barnehage/kvalitetsplan-for-barnehager-i-sandnes.pdf>

FORMÅL OG VERDIGRUNNLAG

Barn og barndom

Rammeplanen sier at barna som går i barnehage, skal få en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. I vår barnehage anerkjenner vi leken som en betydelig del av barndommen. Barna opplever verden og utvikler seg selv gjennom leken, og i samspill med andre. Gjennom leken lærer barn å ta i bruk fantasien sin, ta andres perspektiv, og gi rom for tanker og følelser. Barn lærer seg å få venner, og utvikler sine sosiale ferdigheter. Vi skal sørge for at barna i vår barnehage blir sett og hørt, møtt med anerkjennelse, respekt og tillit.

Alle barna i barnehagen skal oppleve leken som noe positivt og kjekt, og føle at de selv har en viktig rolle i fellesskapet. Den voksne er aktiv deltakende ut fra hvilke behov det enkelte barnet og barnegruppa har. Barna skal oppleve at de har medbestemmelse i egen barndom og er aktive deltakere i samfunnet. Dette gjør vi for at barna som går i vår barnehage skal få gode barndomsminner i framtiden.

Demokrati

Ulike meninger og perspektiver skal få komme til uttrykk, og være utgangspunkt for utviklingen av barnehagen som demokratisk felleskap. For å få dette til, må personalet reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme demokrati. I vår barnehage får alle ytre sine følelser og meninger. Gjennom samspill lærer barna sosiale ferdigheter, normer og regler, som et grunnlag for videre deltakelse i samfunnet. Alle skal bli møtt med respekt og forståelse, uansett bakgrunn. Barna skal få oppleve demokrati, ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold utfra egne forutsetninger. Barna skal oppleve tilhørighet til fellesskapet i barnehagen og nærmiljøet. Gjennom turer i nærmiljøet vil barna bli kjent og få gode fellesopplevelser. Vi deltar på lokale arrangementer i nærmiljøet. Barna får lov å påvirke hverdagen gjennom demokratiske valg, og å komme med forslag til for eksempel valg av aktiviteter, måltid og turmål. Slik får barna erfaring med å finne felles løsninger. Gjennom konfliktløsningsmodeller viser vi barna hvordan vi løser konflikter mellom hverandre, samtidig som vi ivaretar demokratiske verdier og normer.

Mangfold og gjensidig respekt

I vår barnehage møter de ansatte og barn et mangfold. De møter forskjellige religioner og livssyn, tradisjoner og etnisitet. De grunnleggende verdiene i barnehagen skal være nestekjærlighet, solidaritet, toleranse og respekt. Vi skal legge til rette for åpne møter mellom ulike tradisjoner, og det enkelte barns og deres foreldres integritet skal respekteres. I barnehagen har vi barn fra ulike kulturer og land. Dette gir oss en unik mulighet til å se mangfoldet i de ulike kulturene. Vi vil skape felles opplevelser uavhengig av religion, kjønn, kulturell tilhørighet, ulike familieformer eller alder. Norske og andre kulturers høytider og tradisjoner blir markert på de avdelingene, der kulturen er representert. Dette i samarbeid med foreldrene og deres ønsker. I oktober markerer vi FN dagen med fokus på felleskap og mangfold. Vi vil gjøre barna i barnehagen kjent med den samiske kulturen, ved å markere samenes dag. Dette er fordi samene er Norges urbefolkning.

Likestilling og likeverd

Alle barn skal ha like muligheter i forhold til valg av aktiviteter uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur og sosial status, språk, religion og livssyn. I vår barnehage ivaretar vi barnas rett til å være annerledes i fellesskapet. Personalet skal være bevisst sin rolle som rollemodell for barn og foreldre. Personalet skal jobbe aktivt med å reflektere over egne holdninger, ved å bruke ulike refleksjonsverktøy. Alle skal bli møtt med likeverd på tross av ulike forutsetninger. I vår barnehage jobber vi aktivt for å motvirke alle former for diskriminering. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i felleskap i alle aktiviteter i barnehagen. Barnet gis mulighet til å fremme sine bidrag og ideer. Dette krever tilstedeværende voksne med kropp og sinn. De voksne skal være sensitive ovenfor barnas behov og kroppslige uttrykk. De eldste barna får være med på å ta demokratiske valg, og medvirker enda mer aktivt til innholdet i hverdagen.

Bærekraftig utvikling

Gjennom å gi barna ulike erfaringer ønsker barnehagen å formidle verdier og holdninger slik at barna skal lære å ta vare på naturen. I vår barnehage har hver avdeling en miljøstasjon hvor barna lærer å sortere søppel. På våren har vi også fokus på å konkretisere nedbrytningsprosessene i naturen, enten dette er en eplebit eller en legokloss. Barn skal få bedre forståelse for at de ikke skal kaste ting i naturen som ikke er nedbrytbare. Vi har med oss søppelposer på tur, hvor vi samler inn det som ikke hører hjemme i naturen. Hver vår har vi også en «Ruskenuke». Vi legger da opp til ulike miljøaktiviteter. Vi har en fast turdag hver uke, hvor vi ønsker at barna skal få positive naturopplevelser i all slags vær. På turene undrer vi oss over dyr og planter. Barnehagen vår ønsker å ta miljøansvar, og har derfor forpliktet oss til å drive miljøvennlig gjennom å sertifisere oss som Miljøfyrtårnbedrift.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal fremme barnas psykiske og fysiske helse. Barnehagen skal være en trygg arena for hvert enkelt barn hvor de skal få mulighet til å utvikle et positivt selv bilde, og blir kjent med egne og andres følelser. De skal få egne erfaringer, som gjør at de mestrer utfordringer og motgang.

Personalet er bevisste, og jobber forebyggende med utvikling av barnas sosiale kompetanse. Vi bruker ulike konfliktløsningsmodeller, dersom det oppstår konflikter mellom barna. Vi har en felles handlingsplan mot mobbing. Denne brukes som refleksjonsverktøy i personalgruppa, og som en konkret handlingsplan dersom uønskede situasjoner oppstår. For å forebygge mobbing er humor og glede, bevisste holdninger og systematisk oppbygning av gode relasjoner viktige elementer for å fremme vennskap, og et godt miljø preget av livsglede. Vi har en dagsrytme som legger til rette for ro og hvile. De barna som har behov for å sove får anledning til det. Barn som ikke har behov for ekstra søvn sikres også ro gjennom rolige aktiviteter som for eksempel lesetund, rolig musikk, tegning. Gjennom barnehagedagen legger vi til rette for aktiviteter hvor barna får mulighet til å oppleve mestringsfølelse og tilhørighet. Vi legger til rette for lek i mindre grupper. Vi følger Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen, laget av Sosial- og helsedirektoratet. Vi har tre faste, ernæringsmessig fullverdige måltider hver dag. Vi ivaretar måltidenes pedagogiske funksjon, da måltidet er en viktig lærings- og sosialiseringsarena.

Omsorg

I barnehagen er det en primæroppgave å gi barnet omsorg. Barna trenger å oppleve og erfare omsorg fra andre, for selv å handle omsorgsfullt. Personalet i barnehagen er derfor viktige rollemodeller. Vi gir omsorg ved å se det enkelte barnet som individ, og å anerkjenne deres følelser og uttrykk.

Vi legger til rette for trygg tilknytning til personalet ved å opprette primærkontakt for det enkelte barn, og setter av god tid til tilvenning ved oppstart i barnehagen. Ved overføring mellom avdelinger innad i barnehagen oppretter vi også primærkontakter, og har besøksdager i forkant.

For at barna skal knytte seg til hverandre legger vi til rette for felles opplevelser i små grupper, som for eksempel samling, lek, turer, måltidsituasjoner. Gode rutiner og forutsigbarhet kan bidra til å skape et trygt miljø i barnegruppene. Gjennom barnemøter og samtaler med barna vil vi støtte og oppfordre dem i deres undring, og anerkjenne deres ønsker, tanker og meninger.

Å gi omsorg handler også om å ta hensyn til det enkelte barns forutsetninger og behov. Vi har fokus på å fremme det positive, slik at barna utvikler et positivt selvbylde.

Lek

Vi legger til rette for ulike typer lek og læring gjennom å organisere rom, tid og lekemateriell. Vi har fokus på å utvikle estetisk inspirerende lekekrokar.

Vi legger opp dagsrytmen slik at barna får tid og mulighet til ulike aktiviteter og kjennskap til forskjellig lekemateriell. Rommet skal innby til lek, læring og kreativitet, og materiale/utstyr/leker skal være tilgjengelige for alle barna. Vi vil skape rom som er fleksible i bruk, og som utfordrer og fordrer til handlende barn. Rommet skal stimulere sansene våre. Vi har en plan på hvilke leker og materiell som skal være basis på småbarnsavdelinger og storbarnsavdelinger. Dette for å sikre progresjon og gjennomgående kvalitet.

Vi bruker prosjekt/tema som arbeidsmetode, for å gi barna felles erfaring og referanser. Vi fremmer et inkluderende miljø, gjennom å ha et aktivt og tydelig personal, som er opptatt av å skape vennskap gjennom lek på barnas premisser. Dette for å skape et varmt og inkluderende sosialt miljø, der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek. Personalet er viktige rollemodeller og bidrar til barns tilegnelse av sosiale ferdigheter. Ved bruk av observasjon og dokumentasjon vil personalet jevnlig diskutere lekens muligheter, og den voksnes rolle i leken.

Danning

For å fremme danning, vil det å følge barnas interesser, initiativ og innspill være viktig for oss. Vi skal ha fokus på positive handlinger, og fremhever ønsket adferd. Vi skal se det enkelte barn, og være tett på for å observere og være støttende dersom det er nødvendig.

I ukerytmen er det lagt opp til en veksling mellom aktiviteter i større og mindre grupper. Vi har fokus på å løfte frem ulikheter som en styrke. Alle har en verdi i seg selv, og er en stor betydning for fellesskapet. Vi skal være undrende overfor ulike familiesammensetninger, nasjoner og kulturer. Vi har et nært samarbeid med familiene for å kunne løfte frem mangfold og kultur.

Sammen med barna skal vi sette ord på opplevelser og handlinger, dette for å bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Gjennom samtaler og undring bidrar vi også til barnas forståelse av seg selv og egne følelser. Vi tilrettelegger for at barna skal få løse oppgaver og konflikter. Dette bidrar til å utvikle kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse. På denne måten kan barna bidra til endringer og skape mening i den verden de er en del av. Personalet støtter barna i å finne løsninger sammen, og i ulike samlinger legger vi til rette for at barna skal få delta i beslutningsprosesser og medvirke til barnehagens innhold.

Læring

Ved å ta utgangspunkt i og bygge videre på barnas interesser og initiativ, legger vi til rette for at barna kan bidra i egen og andres læring både i formelle og uformelle situasjoner.

Dette bidrar til å skape helhetlige læringsprosesser, som fremmer trivsel, mestringslede og allsidig utvikling. Vi jobber ut ifra tema og prosjekter, hvor fokuset er barnas iboende kraft til å utforske, oppleve og erfare med hele seg. Dette skaper naturlig progresjon både i forhold til barnehagens innhold, og utvikling og læring hos det enkelte barnet.

Personalet arbeider systematisk med å utvikle barnas sosiale kompetanse, gjennom ulike verktøy. Dette forebygger diskriminering og mobbing. For å skape forståelse og mening sammen med barna stiller de voksne åpne spørsmål, og undrer seg videre sammen med barna. Vi bruker pedagogisk dokumentasjon sammen med barna for å skape forståelse og mening. Våre rom er innredet slik at de innbyr til lek og læring. Vi har en standard for hva som skal tilbys av lekemateriell på både småbarnsavdelinger og storbarnsavdelinger. Dette sikrer progresjon, varierte opplevelser og utfordringer tilpasset interesser, kompetanse og utviklingsnivå hos det enkelte barnet og barnegruppa.

Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. Vi skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre. Alle skal kjenne seg betydningsfulle og som en del av fellesskapet. Barnehagen skal være en arena for utvikling av sosialt samspill og vennskap, der en får en god start på livet.

De voksne skal jobbe for et positivt klima i barnegruppen der samarbeid, empati og toleranse står sentralt. De voksne skal hjelpe barna å se en sak fra ulike synspunkter og se andres perspektiv. De voksne skal også ha en prososial tilnærming, der en skal ha fokus på den positive atferden. Den voksne skal være bevisst på sin rolle som sosialt forbilde, og ha ansvaret for å skape et godt miljø i forhold til barn, foreldre og kollegaer.

De voksne skal lære barna å sette grenser for seg selv og se ulike løsninger i konfliktsituasjoner. Dette gjør at en forbygger uheldige atferdsmønstre som mobbing, utestenging og krenkelser. Vi har samlinger knyttet til temaet, og vi jobber med det i her og nå situasjoner. Barnehagene bruker aktivt «Handlingsplan mot mobbing».

Kommunikasjon og språk

Kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. I barnehagen har vi et språkstimulerende miljø, der de voksne er sensitive til barnas både verbale og non verbale uttrykk, som peking, blikk og kroppsspråk. De voksne skal benevne barnas uttrykk og utvide barnas språk slik at de får utvikle et rikt ordforråd. For å skape et språkstimulerende miljø bruker vi bøker, konkreter, rim og regler. Vi har systematisk lesing der vi bruker dialogisk lesing og/eller «Grep om begreper» som verktøy. I hverdagen skal de voksne være språklige rollemodeller og gi barnet varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel. Dette for at barna skal lære å sette ord på sine følelser, ønsker og tanker. De voksne bruker selvsnakk, parallellsnakk og meta-kommunikasjon. De voksne skal være bevisst på språklig mangfold, verdsette barnas ulike språk, og se på språket som en berikelse for hele barnegruppen. De voksne skal være bevisste på barn som har kommunikasjonsvansker og sen språkutvikling, og om nødvendig sette inn spesielle tiltak.

OM HANA BARNEHAGE

Hana barnehage åpnet august 2012 og holder til i gamle Hana skole sine lokaler og selve tomten har huset pedagogisk virksomhet siden 1911. Nytt tilbygg kom i 1956 og gamle skolen ble i begynnelsen på 1970-tallet, erstattet med bygningen som står i dag.

Vi har Hanabanan som nærmeste nabo og hanatrappene med sine 306 trappetrinn blir flittig brukt av store og små. Barnehagen ligger i kort avstand til skoler, butikker, sjøområder og friområder.

Uteområdet vårt fikk en oppgradering høsten 2016. Vi har et uteareal som byr på balanse, motorikk, ballspill, sykling, rollelek og kreativ lek med sand og vann.

Barnehageåret 2017/2018 er vi fire avdelinger. Vi er 14 ansatte og har totalt 58 barn. Dette blir det siste barnehageåret til Hana barnehage da vi skal legges ned i august 2018.

Kort om avdelingene og hvor navnene kommer fra:

Ulvanuten; (0-2 år) er en av utsiktspunktene i løypa «de syv ulvungene». På kanten av Ulvanuten finner man en statue i granitt av en kjempestor ulv.

Lifjell; (3-6 år) er en populær fjelltopp parallelt med Gandsfjorden. Fjellet byr på en storslått utsikt over Sandnes.

Vassfjell; (3-6 år) er en del av syv-nutsturen som er en rundtur på noen av Sandnes fjelltopper. Her kan man se mot Hommersåk.

Vedafjell; (3-6 år) byr på en utrolig storslagen utsikt over Jæren, Lutsi, Sviland og Sandnes.

Vår visjon: Inkluderende fellesskap hvor drømmer fargelegges!

Visjonen vår skal gjenspeiles i møte med barna, foreldrene og personalet. Vi har mangfold i personalgruppa og i barnegruppene og alle skal bli inkludert uavhengig av bakgrunnen sin. Vi skal være nysgjerrig i møte med andre kulturer og sette oss inn i andres måter å tenke på. Sammen skal vi drømme om fremtiden og skape en god fremtid der alle får bidra fra eget ståsted.

Verdiene våre

Verdiene Anerkjennelse, Nysgjerrighet og Humor beskriver hvordan vi skal utføre vår voksenrolle overfor barna, men og relasjonene mellom voksen – voksen og voksen – barn. Disse tre verdiene skal ligge til grunn for all pedagogisk arbeid og de skal være synlige i det daglige arbeidet.

ANERKJENNELSE; hva vi legger i verdien:

- bli sett, hørt og respektere hverandres ulikheter
- løfte hverandre opp gjennom positive tilbakemeldinger

NYSGJERRIGHET; hva vi legger i verdien:

- nysgjerrig på det som barna er opptatt av
- motivere og engasjere store og små
- deltakende og tilstedeværende med barna
- nysgjerrig på andre kulturer og religioner

HUMOR; hva vi legger i verdien:

- vise positiv energi i jobben man gjør
- gi av seg selv
- mye latter og godt humør
- våge å slippe seg løs i leken

Sandnes kommune sine verdier

Verdiene Romslig, Modig og Sunn sier noe om hvordan personalsamarbeidet skal være i Hana barnehage. De sier og noe om hvordan vi skal forholde oss til eksterne samarbeidspartnere. Hva vi legger i de ulike verdiene skal være synlige i barnehagen og minne hverandre om hvordan vi skal bygge og vedlikeholde et godt arbeidsmiljø.

Vi er ROMSLIGE fordi vi:

- deler gode ideer og erfaringer
- har mangfold i personalgruppa
- gir rom for å prøve og feile og åpen for forandringer

Vi er MODIGE fordi vi:

- tar imot nye utfordringer
- tørr å gjøre feil og våger å be om hjelp
- beveger oss utenfor komfortsonen

Vi er SUNNE fordi vi:

- tenker løsningsfokusert
- er inkluderende og tar vare på hverandre
- er rollemodeller for hverandre og sprer latter og glede
- bruker energien på det positive

ARBEIDSMÅTER OG SATSNINGSOMRÅDER

«Vi reiser med Pippi i fortiden, nåtiden og fremtiden»

«Det har jeg aldri gjort før, så det kan jeg helt sikkert» (Pippi)

Vi tar med oss Pippi videre inn i det nye barnehageåret. Hun har vært en inspirasjonskilde og gitt oss mange fine opplevelser. I år blir fokuset «VI REISER MED PIPPI I FORTIDEN, NÅTIDEN OG FREMTIDEN» hvor vi skal reise ut i verden og oppleve nye kulturer og se verden gjennom øynene til Pippi. Barnehagen har mange barn fra ulike land som vi skal besøke, men vi skal og bli kjent med Sandnes by, verdensrommet, hvor maten kommer fra og mye mer. Pippi er ei selvstendig jente som klarer det meste selv og ordner opp hvis det oppstår problemer. Hun er kjent for å være verdens sterkeste jente! Pippi bor sammen med Lille Gubben (prikkete hest) og Herr Nilson (apekatt) i Villa Villakulla. Faren er sjømann og Pippi er stolt av pappen som er en verdensvant mann. Herr Nilson vil gjerne bli med hjem dette året og bli kjent med barna hjemme. Det er Astrid Lindgren som er forfatteren til bøkene om Pippi og hun skal vi bli enda bedre kjent med.

Rommet som 3. pedagog

Vi vil ha større fokus på rommet som 3. pedagog gjennom hele året. Målet er at rommet skal by på noe magisk og være i stadig endring. Rommet skal gjenspeile hva det jobbes med på avdelingen i forhold til «Vi reiser med Pippi i fortiden, nåtiden og fremtiden» og andre tema i årshjulet. Det skal innby til lek og læring for barna og personalet skal være aktive voksne sammen med barna med tanke på anerkjennelse, nysgjerrighet og humor som er verdiene våre.

Musikk i barnehagen

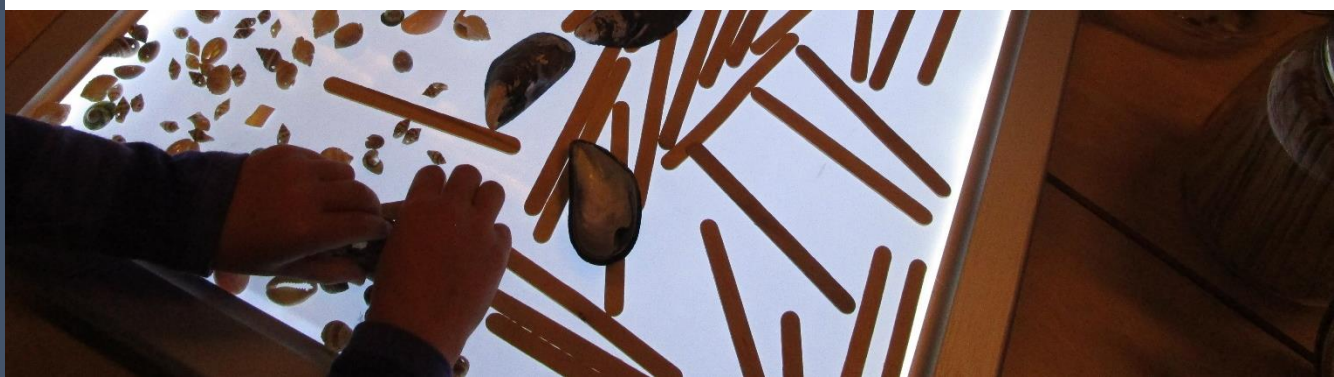
Hana barnehage deltar i et musikk prosjekt med Kulturskolen hvor vi setter større fokus på musikk. Fire fra personalet vil få spisskompetanse på musikk gjennom veiledning. Målet med musikkveiledningen er øke bevisstheten rundt bruk av musikk i barnehagen og bidra til at musikk blir en naturlig del av hverdagen i barnehagen. Ved å styrke kvaliteten på musikktilbudet som gis i barnehagen vil enda flere barn få oppleve gleden ved musikk.

5 om dagen barnehage

5 om dagen - barnehage er et konsept fra Opplysningskontoret for frukt og grønt som ønsker at alle barn skal ha et variert kosthold med mye frukt og grønt. Vi har fått tildelt materiell om kosthold som bidrar til læring gjennom lek og egen informasjonsbrosjyre til foreldrene som beskriver hva sunt kosthold er.

Hva gjør en 5 om dagen - barnehage:

- serverer oppkuttet frukt og grønnsaker som en del av alle måltidene hver dag.
- informerer ansatte og foreldrene om 5 om dagen og har med kosthold som tema på foreldremøter.
- alle ansatte til å ta gratis [e-læringskurs](#) om barn og kosthold.
- legger inn rapport på hvordan det går
- feirer bursdager med frukt og bær

Utviklingsstøttende barnehager

Satsningen «Den utviklingsstøttende barnehagen» i Sandnes vil bidra til å etablere et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse om hvordan de i sitt samspill med barna best kan støtte dem i sin utvikling og læring. Dette vil føre til økt kvalitet i barnehagen hvor hele personalet får et felles faglig løft. Satsningen er noe alle kommunale barnehager deltar i.

Bakgrunnen for dette er at Politisk og administrativ ledelse i kommunen prioriterer, og har lagt økonomisk til rette for, denne satsningen i barnehagene. Kommunen har inngått et flerårig samarbeid med Nasjonalt kompetansenettverk for sped - og småbarns psykiske helse ved Region senter for barn og unges psykiske helse, Øst og Sør (RBUP) og UniResearch Helse, RKBU Vest. Satsningen bygger på forskning om kvalitet i barnehagene og hvordan kunnskap overføres til praksis.

Hana barnehage deltok i kursrekken som inngår i satsningen i fjor, og vil i 2017/2018 jobbe med implementering og videreføring av den kunnskapen og arbeidsmåtene vi har tilegnet oss.

Implementering av ny Rammeplan

August 2017 tas ny rammeplan for barnehager i bruk. Fagstab i Sandnes kommune vil legge føringer for denne implementeringen. Vi i Hana barnehage skal jobbe med å tilpasse våre planer og arbeidsmåter til krav og retningslinjer i ny rammeplan.

Barnehagens digitale praksis

Digitale verktøy får stadig en sterkere plass i samfunnet. Barna møter på ulike digitale hjelpemiddel både hjemme og i barnehagen. Vi i barnehagen skal bruke digitale hjelpemiddel i det daglige arbeidet. Målet er at digitale verktøy skal inngå som hjelpemiddel på lik linje som andre hjelpemiddel i det pedagogiske arbeidet. Barna skal få bli kjent med de mest vanlige verktøyene (Ipad, Pc, smartboard....).

Sandnes kommune har laget en handlingsplan for digital kompetanse i kommunale barnehager i Sandnes. Denne planen ligger til grunn for vår digitale praksis.

I dette arbeidet skal personalet være gode rollemodeller, og være aktivt tilstede sammen med barna. Vi skal bruke digitale verktøy der det er hensiktsmessig, og da er det styrt av voksne hva barna skal gjøre. Vi jobber etter Datatilsynets veileder «I beste mening» i forhold til personvern og etisk bruk av digitale verktøy.

Link til brosjyren «I beste mening»:

https://www.datatilsynet.no/globalassets/global/regelverk-skjema/veiledere/i_beste_mening_a4_bokmal_web.pdf

MEDVIRKNING OG SAMARBEID

Barns medvirkning

For at barna skal få være med å medvirke krever det at vi er bevisste, lyttende og sensitive voksne. Det er vi som har ansvar for å skape gode relasjoner og gi trygghet. Ved å være tett på barna skal personalet fange opp barnets interesser gjennom barnas egne handlinger og uttrykksmåter, og aktivt tolke barnas kroppsspråk og etter hvert deres verbale språk.

Personalet skal møte barna med en ja-holdning. Når et barn kommer med et ønske om å leke med for eksempel playdoh eller å male på slutten av dagen, skal den ansatte være positiv til barnets initiativ og legge til rette for at det kan gjennomføres med en gang. Hvis dette ikke lar seg gjennomføre av ulike grunner, skal forslaget noteres ned og barnet skal få svar på når vi kan gjennomføre det istedenfor.

Personalet må gi tid og rom til at barna skal få medvirke. Gjennom barnemøter og samtaler med barna skal vi voksne støtte barna i undring og til å stille spørsmål og oppmuntre barna til aktivt til å gi uttrykk for egne ønsker, tanker og meninger.

Samarbeid mellom hjem – barnehage

Daglig samtale i bringe og hente situasjon er det viktigste møtepunktet mellom personal og foreldre. Personalet skal møte foreldrene og barn i bringe situasjon, der foreldrene og personalet utveksler informasjon som kan ha betydning for barnets dag i barnehagen. I hente situasjonene skal vi møte foreldrene og fortelle om barnets dag/opplevelser.

Foreldresamtaler: Foreldrene får tilbud om to foreldresamtaler i året (høsten og våren). Foreldre til nye barn får tilbud om oppstarts samtale i tillegg. Har en behov utover det så er det bare å ta kontakt.

Foreldremøter: Vi har et foreldremøte på høsten. Da blir foreldrene invitert til et felles møte med påfølgende møte avdelingsvis. På våren har vi foreldremøte for foreldre til førskolebarn og foreldre til barn som flytter fra en fløy til en annen.

Brukerundersøkelsen: Sandnes kommune har en brukerundersøkelse annen hvert år. Gjennom brukerundersøkelsen har foreldre mulighet til å si hvordan dere opplever tilbudet i barnehagen osv. Det er og mulighet til å komme med forslag om endringer.

Arbeidsutvalg (AU): En foreldrerepresentant fra hver avdeling blir valgt inn til å sitte i AU. Her er det muligheter for å medvirke til innholdet i barnehagen, dugnadsarbeid, sommeravslutning for barna og foreldremøte på våren.

Samarbeidsutvalg (SU): To foreldrerepresentanter i barnehagen blir valgt inn i SU. Her vil de få innblikk i økonomien og driften til barnehagen, godkjenne årsplan, uttale seg om høringer, et organ hvor foreldrene kan uttrykke seg på vegne av barnehagen i saker som gagnar barnehagen. Uteområdet for eksempel.

Personalet skal

- Være imøtekommende og vise respekt
- Vise at vi ser deres barn
- Kunne stille krav på en respektfull måte
- Kunne stille spørsmål på en høflig måte
- Være støttende for foreldrene

Personalets forventninger til foreldre for å fremme godt samarbeid

- Følge med på informasjon fra barnehagen på Facebook siden til barnehagen, lese på informasjonstavla i garderoben og det som blir sendt ut på e-post.
- Gi nødvendige beskjeder til barnehagen
- Passe på at barnet har nok kles skift og klær etter vær i barnehagen.
- Spør personalet hvis en lurer på noe.

OVERGANGER

Tilvenning

For at barna skal få en god oppstart i barnehagen, blir tilvenningen tilpasset det enkelte barns behov. Vi har ikke noen tidsbegrensning på hvor lenge tilvenningen varer, men tar utgangspunkt i barnets behov ved første møte. Det arrangeres en besøksdag for alle nye barn i juni hvor de kommer sammen med foreldrene og får hilse på de voksne og se barnehagen før oppstart. Vi oppfordrer nye foreldre og barn til å besøke oss om sommeren og bruke barnehagen sitt uteområde på fritiden. I samarbeid med foreldrene, blir vi enige om hvordan den første tiden for deres barn skal være for å gjøre barnet trygg i barnehagen.

Overganger innad i barnehagen

Barna som skal begynne på stor avdeling etter sommeren, besøker avdelingen de skal starte på i mai/juni. De blir inkludert i lek og får være med å spise lunsj sammen med de store barna. I uteleken når man er ute sammen, skal de voksne ta kontakt med barna som flytter over for gradvis å bli bedre kjent. Ved henting eller levering, skal de voksne som overtar barna, hilse på foreldrene og si hvem de er og hvilken avdeling de hører til. I juni er det et foreldremøte hvor foreldrene til barna som går fra liten til stor avdeling, får komme og treffe personalet og anledning til å stille spørsmål til overgangen. Viktig info blir overlevert og tips til å gjøre overgangen enklere. Det er ikke ny tilvenning når de kommer til stor, men viktig at foreldrene har god tid første dagen for å sikre en god start.

Overgang barnehage – skole

Barnehageåret 2017/2018 er førskolebarna fordelt på tre avdelinger – Lifjell, Vedafjell og Vassfjell. En dag i uka (tirsdager) er det skolegruppe fra kl. 09.00 – 12.00. Ut ifra et helhetlig læringssyn og livslang læring ønsker vi å få en best mulig overgang fra barnehagen til skolen. Måter det blir gjort på er besøk på skoler i nærmiljøet, overføringsmøter mellom barnehage og skole, ABC treff hvor alle førskolebarn i nærområdet møtes for aktiviteter på Hanabanen.

Det siste året før skolestart har vi et ekstra fokus på:

- Å vente på tur
- Høre alle barns mening
- Si positive ting til hverandre og fokus på vennskap/gode relasjoner (hjerteprogrammet, hjertestolen)
- Anerkjenne alle barna
- Fokus på hva det enkelte barnet kan i gruppen og vise det frem til de andre barn
- Lytte og rekke opp hånden. Ta imot kollektive beskjeder.
- Barneleker for eksempel rødt lys og brettspill med ulik vanskelighetsgrad.
- Løse konflikter selv
- Førstehjelp med «Henry»
- Trafikk for barna med «Naffens trafikkboks»
- Skrive, tegne streker, tall og bokstaver, symboler (bruk av 5 om dagen sitt materiale)
- Skrive sitt navn, kjenne igjen navnet
- Selvstendig i forhold til toalett og påkledning
- Besøke skoler og arbeidsplasser som brannstasjon
- Snakkepakken - synliggjøre ord og begreper, sang, rim og regler
- Forsøk i forbindelse med realfag, eksperimentere

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Planlegging og dokumentasjon

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet hvor alt arbeid skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Våre planer skal legge til rette for spontanitet og barns medvirkning. Vi planlegger gjennom avdelingsmøter, personalmøter og fastsatt planleggingstid. I planlegging og evaluering bruker vi to skjemaer; GLL (gjort, lært, lurt) til planlegging og evaluering av arrangement og en didaktisk planleggingsmodell av aktiviteter/tema.

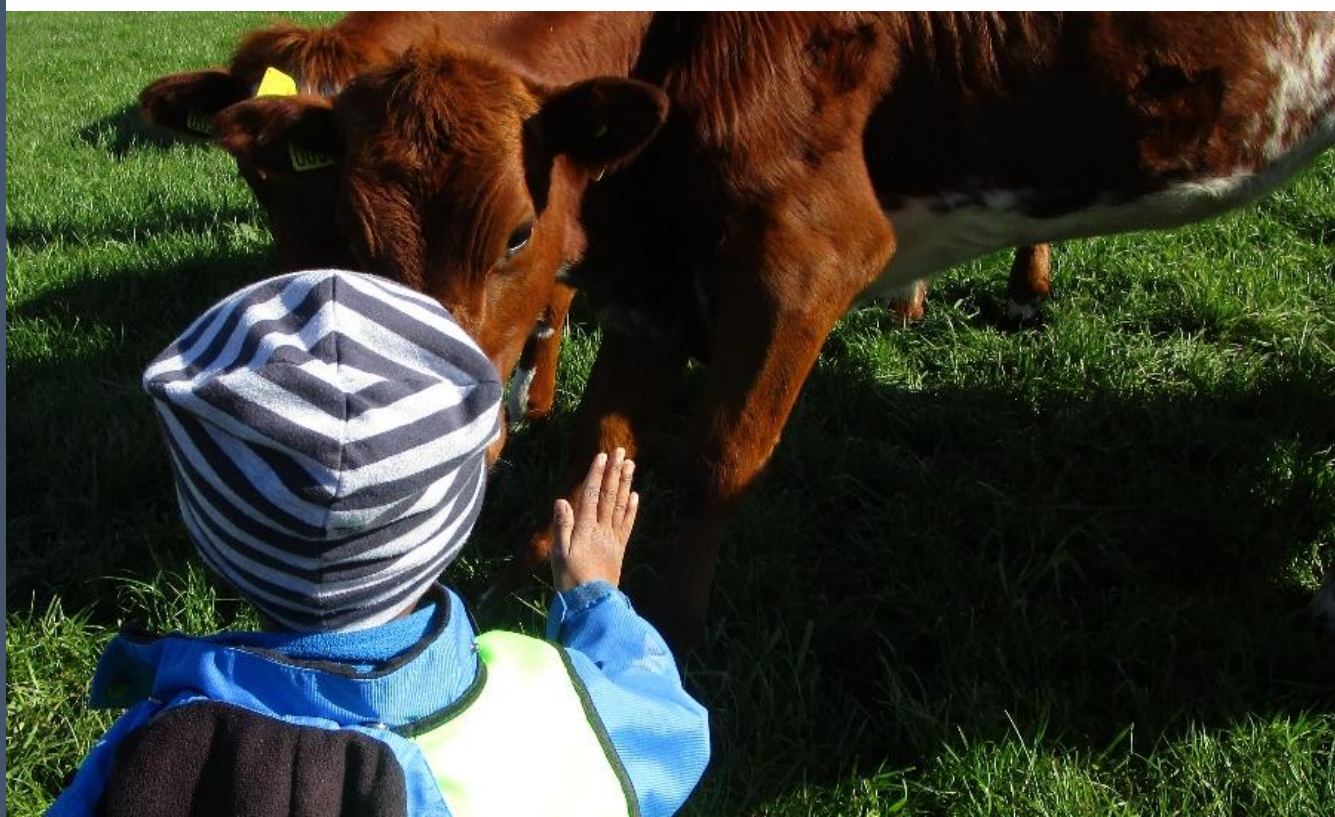
Dokumentasjon er et viktig verktøy for å kunne synliggjøre dette arbeidet. Hensikten er å kunne legge til rette for de gode samtalene mellom voksne og barn, og gi foreldre et bilde av hverdagen i barnehagen. Videre er pedagogisk dokumentasjon viktig for evaluering, refleksjon og læring i personalgruppen.

Hos oss dokumenterer vi gjennom:

- Foto
- Utstillinger
- Ukeplaner.
- Referat fra SU og FAU møter
- Referater fra ledermøter, avdelingsmøter, personalmøter og komitemøter.
- Barnetegninger og formingsarbeid
- Skriftlig beskjeder fra foreldre og foresatte
- Egen facebook side
- Alle med skjema
- Kartleggingskjema for språkmiljø i barnehagen (Udir)
- Loggbøker og krysselister

Vurdering

Hensikten med å vurdere arbeidet vi gjør, er å finne ut hva som er bra og hva som kan gjøres enda bedre. Vi tar i bruk GLL (Gjort – Lært – Lurt) for å evaluere små og store prosjekter, happeninger og temaarbeid. GLL sier noe om hva var bra og hvorfor, hva kan bli bedre og hvordan kan det bli bedre. Månedsevaluering tar for seg samarbeid på avdelingen, fagområdene og arbeidet med verdiene. Løpende evaluering på ledermøter, avdelingsmøter, personalmøter og SU møter. Brukerundersøkelse for foreldrene og medarbeiderundersøkelse for de ansatte er årlige evalueringer hvor vi får tilbakemeldinger på brukertilfredshet og arbeidsmiljøet på arbeidsplassen.

FAGOMRÅDENE

Rammeplanen deler barnehagens innhold inn i 7 fagområder. Gjennom tema og prosjekter skal vi sikre at målene som er beskrevet for hvert fagområde, ivaretas med tanke på barnas alder, funksjonsnivå, kjønn og kulturell bakgrunn. Vi skal støtte barnas utforskning og være nysgjerrig på det som barna forteller. Barna skal være med forskere i møte med fagområdene når vi jobber med tema og prosjekter som tar utgangspunkt i barnas interesser og behov. Fagområdene opptrer sjelden alene og de skal tilpasses barnas alder, utviklingsnivå, interesse og barnegruppens sammensetning. I løpet av barnehageåret skal vi ha vært innom alle fagområdene og det skal være en tydelig progresjon i innholdet med tanke på hva vi tilbyr fra barna er ett år til de begynner på skolen. Se progresjonsplanen for mer utfyllende info.

Kommunikasjon, språk og tekst

For å utvikle et godt muntlig språk er både den nonverbale og den verbale kommunikasjonen viktig. Vi bruker bøker, rim og regler, eventyr, sang og bruk av konkreter i samlingsstunden. I Hana barnehage er det et godt språkmiljø der kommunikasjon/samtale med enkeltbarn er i fokus.

Kropp, bevegelse, mat og helse

I Hana barnehage skal det være variert aktivitet både inne og ute. Vi skal legge til rette for at barna får stimulert grovmotorikken og finmotorikken gjennom å gi rom for kroppslig utfoldelse, turer, lek, ulike formingsaktiviteter, av/påkledning, utvikle forståelse for kroppen – både egne og andres. Barna skal delta i matlagingen og forberedelsene til måltidene. Gjennom «5 om dagen» skal vi ha fokus på sunt kosthold og variert utvalg til alle måltider.

Kunst, kultur og kreativitet

Rommet skal innby til kreativitet og vi skal gi barna tilgang til bøker, bilder, instrumenter, utkledningstøy og ulike formingsmateriell til å stimulere barnas fantasi og kreativitet. Vi skal ha større fokus på prosessen og mindre fokus på resultatet. Gjennom temaarbeid og prosjekter skal vi fokusere på billedkunst, drama, film, arkitektur og design for å utvide barnas forståelse og stimulere barnas utprøvinger og eksperimentering.

Natur, miljø og teknologi

Barna skal bli kjent med og få en forståelse for planter, dyr, landskap, årstider og vær. I Hana barnehage skal barna gå på tur en dag i uka, bruke uteområdet aktivt og variert, ta vare på naturen og kildesortere. Vi skal bruke Ipad og data når vi jobber i prosjekter hvor barna deltar i hele prosessen utfra utviklingsnivå. De eldste barna skal lage animasjonsfilm i førskolegruppa.

Antall, rom og form

I Hana barnehage skal vi legge til rette for at barna får erfaring med klassifisering, systemer, sortering og sammenligning, ulike typer mål, måleenheter og måleredskaper. Vi skal stimulere barnas nysgjerrighet ved å undre seg over matematiske sammenhenger som for eksempel avstander, vekt, volum og tid.

Etikk, religion og filosofi

Vi skal legge til rette for at barna får mulighet til å undre seg sammen og filosofere over hverdagslige ting. Gjennom samtaler med barna om ulike kulturer og religioner som er representert i barnehagen og hvordan vi skal være mot hverandre, vil barna få kjennskap til mangfold og forståelse for andres måter å tenke på. I Hana barnehage skal barna bli hørt, forstått og kunne stille egne spørsmål og finne svaret.

Nærmiljø og samfunn

I Hana barnehage skal barna bli kjent med ute og innemiljøet, gå turer i nærmiljøet, utforske Hanatrappene og oppleve mestring, få kjennskap til «de 7 ulvungene» som er en natursti i vår bydel. I prosjekter og temaarbeid skal barna få kjennskap til Sandnes sin historie og våpenskjold. Vi skal delta på arrangementer i regi av kommunen, kulturskolen og biblioteket.

PROGRESJONSPLANER

1 - 3 år	INNHold Progresjonsplan	Eksempel
Kommunikasjon, språk og tekst	- Barna skal kommunisere en til en (verbal og nonverbal). - Utvikle begreper og språk i samspill med voksne og jevnaldrende barn. «<i>Barnet skal få "bade" i språket!</i>» - Bli kjent med ulike eventyr, bøker, rim, regler og sanger, bli kjent med konkrete	- Samling med konkrete - Hverdagsspråk i fokus; sette ord på det vi og barna gjør i alle situasjoner - «Lese» bøker - Bruke Snakkepakken aktivt - Besøke biblioteket
Kropp, Bevegelse, mat og helse	- Barna skal stimuleres til å bruke de grunnleggende bevegelsene på tur og i barnehagens uteområde. - Smake på ulike typer mat. - Få grunnleggende holdninger i forhold til renslighet og helse. - Delta i matlaging	- Tur i nærmiljøet - Tilberedning av varm mat - Fysisk mestring i hverdagsituasjoner - Hinderløype og sanseløype - Vaske hender/ansikt
Kunst, kultur og kreativitet	- Bruk av varierte musikkstiler for å stimulere sansene. - Få opplevelse innenfor drama, forming, dans og kunsthåndverk. - Gjøre erfaringer med ulikt materiell og redskaper. - Lære enkle sanger med og uten bevegelser. - Bli kjent med rytmeinstrumenter. - Utkledningsklær skal være tilgjengelig.	- Bruke ulike materialer i barnehagen. - Musikk og instrumenter - Bruk av tilbudene som Sandnes tilbyr - Bøker
Natur, miljø og teknologi	- Vi skal ta naturen inn i barnehagen. - Bli bevisst på miljøvern og ta vare på naturen. - Bli kjent med bondegårdsdyr, husdyr og småkryp. - Barna skal få forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. - Få erfaring med kamera/mobilkamera, projektor, Ipad, Cd spiller.	- Tur (jakt etter bondegårdsdyr, småkryp vi finner i jorda) - Bruk av nettbrett og projektor - Barna medvirker i dokumentasjonen og velger ut bilder - Plukke søppel på tur og i barnehagen uteområdet
Etikk, religion og filosofi	- Barna skal bli kjent med kristne høytider og andre religioner. - Det skal gis rom for undring, spørsmål, samtaler og fortellinger. - Barna skal utvikle toleranse og respekt for hverandre uansett bakgrunn	- Bøker - Jule/påskeforberedelser - Lære om andre religioner og kulturer - Barna skal kunne identifisere seg med lekeutvalget.
Nærmiljø og samfunn	- Få opplevelser og erfaringer fra nærmiljøet. - Oppfordres til å delta i daglige gjøremål i barnehagen. - Barna skal få innblikk i den samiske kulturen - Bli kjent med ulikheter i samfunnet og mangfoldet representert i barnegruppa.	- Tur til butikk, skogområdene, Hanabanen, Hanatrappene, Hana kirke, Langgata, Sandvedparken, Mindebanen, Heksehållå, Ulvungene - Fellessamlingene - Samenes dag/uke
Antall, rom og form	- Barna skal kunne leke med ulike former, størrelser og mengder. - Bli seg kjent med tallene 1-10 gjennom daglig bruk. - Barna skal få erfaringer med sorteringer, motsetninger, kategorisering (mat, klær, kjøretøy)	- Bruke tall i samlingen, telle gjenstander, telle før sanger - Sortering av leker - Delta på baking for å erfare mengde og mål - Borddekking ved måltidene - Turer hvor man jakter på tall, former, størrelse, ol

3 - 5 år	INNHOLD Progresjonsplan	Eksempel
Kommunikasjon, språk og tekst	- Få innblikk i alfabetet og møte bokstavene i det daglige. - Barna skal bli bevisst navnet sitt muntlig og andre sitt. - Kunne bidra til enkel tekstsaking og rollespill. - Barna skal få erfaring med IKT. - Få kjennskap til biblioteket og internett som kilde til kunnskap.	- Lesestund og samling, alfabet og tall på veggen. - Bruk av navnelapper på produkter/leker - Barna er med på å dikte fortellinger og dramatisere eventyr. - Bruk av eventyr fra Snakkepakken - Rim og regler, musikk og sang.
Kropp, Bevegelse, mat og helse	- Få mulighet til å bevege seg til musikk og rytmer. - Barna skal få øve opp fin- og grovmotoriske ferdigheter. - Gjennom smøremåltidet skal barna få et godt og variert kosthold. - Barna skal lære seg enkel hygiene. - Barna skal få en forforståelse for hvordan kroppen og sansene fungerer.	- Musikkstund på avdelingen - Perling, pusling, tegning, maling, playdoh, - Tilberede mat på innbydende måte, varm mat 1 gang pr uke og smøremåltid daglig. - Fokus på læring av god håndhygiene, hvordan vasker vi hender. - Varierte turområder
Kunst, kultur og kreativitet	- Barna skal gis varierte tilbud i det daglige som fremmer skapergleden. - Få mulighet til å bearbeide sine inntrykk og erfaringer. - Gjennom forming, musikk, dans, sang og drama skal barna få mulighet til å lære seg ulike teknikker. - Få bekjentskap til ulike sjangre innenfor musikk. - Barna skal få innblikk i billedkunst, kunsthåndverk, arkitektur og design (mangfoldighet)	- Innholdsrikt formings lager. - Dokumentasjon på avdelinger og dokumentasjonsveggen. - Produkter som blir sendt med hjem og i permen - Se på bilder og utstillinger av kunstnere. - Biblioteket, se på ulik arkitektur/design i nærmiljøet. - Følge med på kulturelle arrangementer i kommunen.
Natur, miljø og teknologi	- Barna skal få kunnskaper om planter og dyr, landskap, årstider og vær. - Få gå på varierte turer og utflukter utfra tema/prosjekter. - Bli bevisst på miljøvern og ta vare på naturen. - Barna skal få erfaringer med ulike verktøy og teknikker.	- Lengre turer - "Ruskenuke", bål - Lage kompost for å se prosessen. - IKT - Førstehjelp med «Henry»
Etikk, religion og filosofi	- Barna skal få erfaringer med tradisjonsrike høytider og lære om bakgrunnen. - Gis rom for undring, spørsmål, samtaler og fortellinger - Kunne samarbeide og fungere sammen med andre, uavhengig av religion og kultur. - Hva er en god venn og hvordan blir vi en god venn for andre? Knytte vennskapsbånd i barnegruppa.	- Adventskalender - Jul, påskeaktiviteter - Lære om andre religioner og kulturer
Nærmiljø og samfunn	- Barnet skal oppfattes som enkeltindivid og som en del av gruppa og barnehagen. - Oppfordres til å delta i daglige gjøremål i barnehagen. - Bli kjent med ulike tradisjoner. - Barna skal få kjennskap til samene som Norges urbefolkning.	- Turer: Mindebanen, Hanabanen, Heksehåla, Hana kirke, Ulvanutene. - Fellessamling. - Samenes dag. - Delta i forberedelsene til måltid og rydding.
Antall, rom og form	- Barna skal kjenne tallene, måneden, dag og årstider. - Få synliggjort tall og antall i det daglige, leke med form, vekt og mål. - Barna skal få mulighet til å sortere og sammenligne. - Kjenne igjen former som kvadrat, sirkel, trekant, rektangel og 3D format.	- Sortering av leker - Tall på veggen - Sortere etter kategorier (kjøretøy, grønnsaker, frukt, klær) - Delta på baking for å erfare mengde og mål.

5 - 6 år	INNHold Progresjonsplan	Eksempel
Kommuni- kasjon, språk og tekst	- Barna skal møte moderne litteratur og formidlingsformen skal være variert. - Barna er med å lage egne historier (tekstskaping). - Barna skal kunne kjenne igjen sin bokstav og skrive navnet sitt. - Barna skal bli bevisst bruken av stemmen og ord til å løse konflikter og til å forklare hvordan de har det og hvordan de opplever noe.	- Variert utvalg av bøker på avd. - Bokstaver og tall henger synlig på veggen. - Vi jobber med «Trampoline» hele året. - Vi jobber med mål knyttet til overgang skole.
Kropp, Bevegelse, mat og helse	- Barna skal oppleve psykisk- og fysisk mestring og møte nye utfordringer i naturen. - Lære å sette grenser for seg selv ved å si nei hvis noe skjer og det kjennes ubehagelig. - Få et positivt og bevisst forhold til egen kropp. - Få kunnskaper om hvordan kroppen virker; fordøyelsen, skjelettet, hjernen, hjerte, lungene.	- Prosjekt om kroppen. - Vi går på tur i nærmiljø, skog og mark. - Vi bruker "Henry" ved førstehjelpsoplæring. - Karius og Baktus fra Snakkepakken - Tur til nærskolene
Kunst, kultur og kreativitet	- Vi skal oppsøke kunst og kultur i nærmiljøet. - Barna skal få et mer bevisst forhold til arkitektur. - Barna skal ha tilgang til et mangfold av materiell og utstyr og bruken av disse. - Vi skal lage utstilling av prosessen og produktet.	- Tur til biblioteket. - Fokus på arkitektur og billedkunst - Lage utstilling - Få oppleve en konsert eller forestilling
Natur, miljø og teknologi	- Når vi er på tur skal vi ha fokus på ta vare på naturen og miljøvern. - Vi skal ha fokus på vær og konsekvenser for valg av klær. - Barna skal få erfaring med å bruke speiderkniv. - Få kjennskap til livsløpet i naturen – fra fødsel til død. - Få kjennskap til hvordan matproduksjon foregår.	- Ruskenuke - Miljøvern. - Brannvernukene. - På tur. - Tur til Vitenfabrikken - Ta naturen inn
Etikk, religion og filosofi	- Vi skal fokusere positivt på hvor ulike vi er og lære å verdsette mangfoldet. - Barna skal øve seg i å respektere andres tanker, meninger og følelser. - Barna får kjennskap og erfarer at det finnes normer og regler i samfunnet. - Barna får kjennskap til de kulturer som er representert i barnegruppa.	- På FN dagen lærer vi om menneskelige rettigheter/barnekonvensjonen. - Luciafeiring - Besøk i Hana kirke ved høytider. - Tur til Vitenfabrikken - Planetstien i Sandvedparken
Nærmiljø og samfunn	- Barna skal medvirke til det indre liv for å øve seg og erfare at valg de tar får konsekvenser. - Gi barna mulighet for å skape tillit og nysgjerrighet til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. - Barna utvider sin forståelse for kulturelle likheter og forskjeller for å skape et inkluderende miljø uten rasisme og mobbing.	- FN dagen - Barna er med og tar demokratiske valg. - Vi går tur til de 7 ulvungene. - Menneskelige rettigheter og barnekonvensjonen. - Tur til skolene - Trafikk Tarkus
Antall, rom og form	- Barna får erfaringer med begreper som større enn og mindre enn, lengre og kortere, flere enn og færre enn etc. - Vite noe om måneder, dager, klokka, årstider, dato. - Barna får erfare at det finnes buede og rette linjer, sortering etter kategorier, motsetninger, mønster, mengde. - Får erfaringer med å måle og veie; kg, cm, m, g, og lignende.	- Voksne legger til rette slik at barna har tilgang til materiell innenfor fagområdene. - Jobbe med «Trampoline» - Bruk av spill og konkrete.

Hana barnehage
Skoleveien 1
4328 Sandnes
Tlf: 948 75 910

Hjemmeside: <https://www.sandnes.kommune.no/barnehage-og-skole/barnehager-i-sandnes/kommunale-barnehager/hana-barnehage/>

Facebook: <https://www.facebook.com/hanabarnehage/?fref=ts>